

ALGUNS APUNTS SOBRE EL LLIBRE “DE LA INSTRUCCIÓN PÚBLICA A LA DIGITALIZACIÓN DE LA ENSEÑANZA ESPAÑA 1820-2020” DE FRANCISCO DELGADO

Montserrat Nadal,
coordinador de Pissarra

Aquest llibre, segons comenta el seu autor, va néixer durant el passat confinament; i és una obra “modesta, no academicista, destinada a persones no iniciades com famílies o estudiants de magisteri i altres interessats per l'educació”, consistent en una introducció a la història de l'ensenyament a l'estat espanyol durant els dos darrers segles, ordenada de manera cronològica.

Francisco Delgado entén la seva obra com un manual, “d'un sistema educatiu excessivament variable, vulnerable i canviant; un constant fer i desfer, motivat per una confrontació ideològica partidista gairebé permanent. La seva escassa estabilitat, les seves rigideses, l'enorme control religiós, les mancances en el finançament i, darrerament, la seva mercantilització han marcat l'ensenyament de l'estat espanyol fins al dia d'avui”.

L'autor esmenta que la primera referència jurídica de l'obligació de l'estat perquè hi hagi escoles en tots els municipis d'Espanya i s'ensenyi els nins i les nines a comptar, llegir i escriure és a la Constitució de 1812; però també diu que “tots els escolars han d'aprendre el catecisme, sota les normes de la Santa Església Catòlica, Apostòlica i Romana”. I des de 1812 fins avui l'Església ha estat

Francisco Delgado Ruiz
**DE LA INSTRUCCIÓN PÚBLICA A LA
DIGITALIZACIÓN DE LA ENSEÑANZA**
España (1820 - 2020)

HECHOS MÁS RELEVANTES, EN CLAVE CRÍTICA
(De la enseñanza no universitaria)

A modo de manual

molt present en el sistema educatiu espanyol, en les seves diferents lleis; tret del brevíssim període de la II República, amb una escola unificada, pública i laica.

El llibre dedica un apartat als moviments de renovació pedagògica, amb experiències com la Institución Libre de Enseñanza o l'Escola Moderna de Ferrer i Guàrdia, ambdues iniciatives de caire privat de començaments del segle XX que instauraren l'escola mixta, abans de la II República. Durant els 40 anys de dictadura franquista, trobam una escola al servei del nacionalcatolicisme, amb un finançament molt insuficient.

Hi ha referències a alguns articles de la Constitució de 1978, al Concordat de 1979 i a les lleis educatives elaborades d'ençà de l'establiment de la democràcia formal a l'estat espanyol fins a l'actual LOMLOE. Delgado dedica el capítol 9 a la història de la dona en el sistema educatiu espanyol, amb els entrebancs que ha hagut de superar per accedir a llocs com la inspecció educativa o els equips directius.

El capítol 10 fa esment dels mals endèmics de l'educació a Espanya, en un sistema que qualifica de “rígid, poc flexible, molt urbà i amb moltes mancances pel que fa a la digitalització”, tal com s'ha demostrat amb l'esclat de la pandèmia i les classes en línia.

L'autor alerta que, fins ara, els currículums havien estat una presa en poder de les editorials i que, amb la digitalització de l'ensenyament, aquests continguts quedaran en mans de les grans multinacionals del món digital; un fet al qual caldrà que els estats hi estiguin molt atents.

Francisco Delgado ha estat diputat i senador del PSOE en els primers anys de la democràcia, membre del Consell Escolar de l'Estat, president de la CEAPA i de l'associació Europa Laica. ■